

Sygn. akt IV U 1425/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Bożena Czarnota

Protokolant: stażysta Justyna Sobiech

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2013r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania R. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 22/03/2013 r. znak: (...)

o emeryturę

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 1425/13

UZASADNIENIE

Ubezpieczony R. K. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 22.03.2013r., znak (...), którą to decyzją organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wnioskodawca wskazał, że był zatrudniony w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. wniósł o jego oddalenie. Pozwany powołał przepisy ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1227) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) wskazując, że skarżący nie wykazał przesłanki 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach. ZUS nie uwzględnił jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 01.09.1975r. do 30.06.1991r. w przedsiębiorstwie (...) Budowlanym w B. i od 01.07.1991r. do 31.12.1998r. w Zarządzie Dróg (...) w (...) na stanowiskach: zastępca kierownika oraz kierownika obwodu drogowego. Zdaniem pozwanego wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy dozoru inżynieryjno – technicznego, o jakim mowa w przepisach resortowych.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony R. K. z zawodu jest technikiem budowlanym. Ubezpieczony pracował początkowo w Powiatowym Zarządzie Dróg (...) w (...), a następnie w (...) w B., które zostało z dniem 01.01.1992r. przekształcone w państwowe przedsiębiorstwo o nazwie Przedsiębiorstwo (...) w B.. (Przedsiębiorstwo to z dniem 01.07.1999r. przekształcono w Przedsiębiorstwo (...) spółkę z o.o. w B.).

W okresie zatrudnienia ubezpieczony R. K. pracował:

- od 24.05.1972r. do 31.08.1972r. w Powiatowym Zarządzie Dróg (...) w charakterze Nadzorcey (...) i M. w (...);
- od 01.09.1975r. do 30.06.1989r. na stanowisku Zastępcy Kierownika Obwodu (...) w (...);
- od 01.07.1989r. do 30.11.1990r. jako Kierownik Obwodu (...) Nr 1 w B.;
- od 01.12.1990r. do 30.06.1991r. jako Kierownik Obwodu (...) Nr 2 w K.;
- od 01.07.1991r. do 31.05.1992r. jako Kierownik Obwodu (...) Nr 2; - Dyrekcja (...) w B., Zarząd Dróg w B..
- od 01.06.1992r. do 31.12. 1998r. jako Kierownik Obwodu (...) (...)

Z zeznań wnioskodawcy wynikało, że w pierwszym okresie pracy kierował brygadą 8- osobową, która za zadanie miała przygotowanie frontu robót pod budowę dróg i wykonywała wycinkę drzew. Pełnił nadzór nad brygadą roboczą, w skład której wchodził pracownicy fizyczni, którzy budowali drogi, układali podbudowę pod drogę tj. układali kamienie, rozkładali masę i wycinali drzewa. Ubezpieczony wytyczał prace, mierzył grubość drogi, dokonywał zamówienia i zaopatrzenia brygady w sprzęt. Na koniec miesiąca rozliczał budowę - wystawiał pracownikom zlecenia tj. kto ile godzin wypracował, kto otrzymał premię. Przy czym te obowiązki administracyjne wykonywał po powrocie z budowy. W latach 75-89, pracując na stanowisku zastępcy kierownika obwodu drogowego wykonywał podobną pracę, z tym że brygada liczyła już 20 osób. Brygada ta wykonywała prace związane z naprawą i budową drogi. Przy regeneracji dróg brygada ubezpieczonego oczyszczała nawierzchnię szczotkami ręcznymi, po skropieniu nawierzchni smołą, pracownicy zasypywali nawierzchnię grysem, następnie zgrabiali kamienie i walec to zgęszczał. Przy pracach regeneracyjnych w brygadzie pracowało co najmniej 6 pracowników fizycznych, kierowca skraparki i mistrz walca. Brygada ubezpieczonego wykonywała także podbudowę pod przyszłą nawierzchnię bitumiczną tj. gdy równiarka zarysowywała koryto do grubości 25 cm, samochód przywoził tłuczeń, który był przez pracowników ubezpieczonego rozgarniany po całej powierzchni. Później walec drogowy zagęszczał tę warstwę. Następnie pracownicy rozgarniali po całej powierzchni drobniejszy tłuczeń i walec ponownie to zagęszczał. Pracownicy wykonywali pobocza techniką taką samą jak przy podbudowie dróg. A nadto oczyszczali rowy. Ubezpieczony oprócz sprawowania nadzoru nad pracownikami fizycznymi nadzorował kierowców i operatorów sprzętu tj. walca i cyklopa. Brygada ubezpieczonego wykonywała także remonty dróg. Brygada miała do dyspozycji kociołek ze smołą i ciągnik z grysem. Pracownicy oczyszczali dziurę z piasku i błota, prace te wykonywali łopatami i szczotkami ręcznymi. Jeden z pracowników, specjalnie ubrany, konewką polewał dno dziury smołą, a pracownicy zasypywali to grysem. Czasem były robione trzy takie warstwy i następnie ubijakiem pracownik ubijał nawierzchnię. Od listopada do lutego ubezpieczony nadzorował wycinkę drzew Przez okres 2-3 lat do dyspozycji pracownicy mieli piły ręczne, w późniejszym czasie spalinowe. W okresach letnich brygada wykonywała wycinkę krzaków, oznakowanie, ustawianie znaków drogowych, koszenie chwastów, czyszczenie przepustów. W latach 89-90 ubezpieczony nadzorował wykonywanie parkingu i placu składowego przy hurtowni w B.. Ubezpieczony nadzorował niwelację gruntu wykonywaną przez spycharki i równiarkę oraz pracowników, którzy rozgarniali piasek i dwie warstwy podbudowy z tłuczni i układali krawężniki. W następnych latach charakter pracy ubezpieczonego nie zmienił się, był podobny do okresu, kiedy to ubezpieczony nadzorował pracowników fizycznych przy wykonywaniu podbudowy dróg, remontach i renowacji. W okresach zimowych ubezpieczony nadzorował akcje odśnieżania tj. nadzorował ładowarkę, która ładowała piaskarki, czasami jeździł z pługami, kontrolując stan odśnieżania.

W okresie gdy ubezpieczony pracował na stanowisku kierownika podlegał mu referent ds. ekonomicznych i zastępca kierownika obwodu. W każdej nadzorowanej przez ubezpieczonego brygadzie był brygadzysta, który nadzorował prace w czasie nieobecności ubezpieczonego. Do 1991 ubezpieczony nie pracował w biurze, a jedynie w terenie.

(dowód: zeznania świadków: J. K. k- 21, A. L. k- 21-21v, zeznania wnioskodawcy k 37-39/

Po raz pierwszy ubezpieczony R. K. ur. (...) wystąpił do pozwanego organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury w dniu 31.07.2012r.

Decyzją z dnia 27.09.2012r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury, wskazując jednocześnie, że ubezpieczony nie spełnia przesłanki 15 lat pracy w szczególnych warunkach oraz nie rozwiązał stosunku pracy.

Ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego, który wyrokiem z dnia 28.12.2012r. oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Ubezpieczony z ponownym wnioskiem o ustalenie uprawnień do emerytury wystąpił do pozwanego organu rentowego w dniu 25.02.2013r. Z oświadczenia wnioskodawcy zawartego we wniosku wynikało, iż nie jest on członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz pozostaje w stosunku pracy.

/dowód: wniosek k. 1-4 akt ZUS plik emerytalny z 2013r./

Do pierwszego wniosku o świadczenie wnioskodawca dołączył między innymi:

- świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 17.07.2012r. wystawione przez Przedsiębiorstwo (...) spółkę z o.o. w B., potwierdzające zatrudnienie ubezpieczonego na stanowisku Nadzorca (...) i M. (od 24.05.1972r. do 31.08.1972r.), Zastępcy Kierownika Obwodu (...) w (...) (od 01.09.1975r. do 30.06.1989r.), Kierownika Obwodu (...) Nr 1 w B. (od 01.07.1989r. do 30.11.1990r.), Kierownika Obwodu (...) Nr 2 w K. (od 01.12.1990r. do 30.06.1991r.), tj. na stanowiskach ujętych wykazie A, dział XIV, poz. 24.

- świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 30.07.2012r. wystawione przez Starostwo Powiatowe w (...), potwierdzające zatrudnienie ubezpieczonego na stanowisku Kierownika Obwodu (...) Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznych w B., Zarząd Dróg w B. tj. na stanowiskach ujętych wykazie A, dział XIV, poz. 24.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji pozwany organ rentowy ustalił, że skarżący ukończył wiek 60 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i na dzień 01.01.1999r. legitymuje się ponad 25 letnim okresem ubezpieczenia.

Zaskarżoną decyzją z dnia 22.03.2013r. pozwany odmówił wnioskodawcy prawa do świadczenia wobec nie legitymowania się przez niego 15 letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach. Z uzasadnienia decyzji wynikało, że pozwany nie uwzględnił jako takiej pracy okresu zatrudnienia skarżącego od 01.09.1975r. do 30.06.1991r. w Przedsiębiorstwie (...) w B. i od 01.07.1991r. do 31.12.1998r. w Zarządzie Dróg (...) w (...) na stanowiskach zastępcy kierownika oraz kierownika obwodu drogowego. Zdaniem pozwanego wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy dozoru inżyniersko – technicznego, o jakim mowa w przepisach resortowych.

Wnioskodawca nie zgodził się z powyższą decyzją, wnosząc odwołanie, w którym domagał się przyznania mu prawa do świadczenia.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

W myśl art. 184 ust. 1 ww. ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Ust. 2 Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie zaś z § 3 rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

W myśl § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zaznaczyć w tym miejscu należy, iż w momencie złożenia przez skarżącego pierwszego wniosku o emeryturę, przepisy emerytalne określały jeszcze jeden dodatkowy warunek niezbędny do uzyskania prawa do świadczenia, mianowicie, by ubezpieczony nie pozostawał w stosunku pracy. Dopiero z dniem 01.01.2013r. wymóg ten został zniesiony przez ustawodawcę.

Z powyższego wynika, że skarżący nabyłby prawo do wcześniejszej emerytury w przypadku łącznego spełnienia przesłanek:

- ukończenia wieku 60 lat
- legitymowania się łącznym okresem ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat, przypadającym na dzień 01.01.1999r.;
- legitymowania się 15 letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, przypadających na dzień 01.01.1999r.;
- nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego;

Poza sporem w sprawie było, że ubezpieczony R. K. w dniu wydania decyzji rozpoznającej jego wniosek o świadczenie emerytalne miał ukończone 60 lat, na dzień 01.01.1999r. legitymował się ponad 25 letnim okresem ubezpieczenia, nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Spornym pozostawało czy skarżący na dzień 01.01.1999r. legitymuje się 15 letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Zdaniem pozwanego organu rentowego skarżący nie wykazał przesłanki 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Faktem jest, że rozporządzenie RM z 07.02.1983r. w § 2 ust. 2 wymaga by okresy pracy w szczególnych warunkach zostały potwierdzone przez zakład pracy w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub też w „zwykłym” świadectwie pracy z odpowiednią adnotacją. Wnioskodawca przedłożył pozwanemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach za okres od 24.05.1972r. do 30.06.1991r. oraz drugie za okres od 01.07.1991r. do 31.12.1998r. Niemniej jednak należy zauważyć, iż świadectwo pracy nie ma mocy wiążącej zarówno dla pozwanego, jak i dla Sądu. Nie jest ono bowiem dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej, a tylko dokumenty wydane przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo poświadczane. W postępowaniu sądowym świadectwo pracy traktuje się jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który

stanowi jedynie dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Tak więc pozwany miał pełne prawo weryfikacji przedłożonych przez skarżącego świadectw, tym bardziej, iż w świetle pozostałej dokumentacji budziło wątpliwość wykonywanie przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wnioskodawca posiada zaś uprawnienie do wykazania innymi dowodami, iż stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach, tym bardziej, że zgodnie z utrwalonym w judykaturze poglądem, w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie okresów zatrudnienia także w oparciu o inne dowody niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (uchwała SN z dnia 21.09.1984r. III UZP 48/84 LEX nr 14630, uchwała SN z dnia 10.03.1984r. III UZP 6/84 LEX nr 14625).

W ocenie Sądu odwołanie skarżącego nie zasługiwało na uwzględnienie, bowiem przeprowadzone postępowanie dowodowe dało jednoznaczne podstawy do uznania, że skarżący nie spełnił przesłanki 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Należy podkreślić, że dla oceny, czy dany pracownik sprawuje dozór inżynieryjno-techniczny istotne jest jakie czynności i w jaki sposób wykonuje. Nie wystarczy więc sam fakt zajmowania określonego stanowiska – kierownika. Nie oznacza to bowiem automatycznie, że taka osoba sprawuje nadzór inżynieryjno-techniczny w oddziale czy zakładzie, którym kieruje.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że rodzaje prac i stanowisk uprawniających do obniżenia wieku emerytalnego wskazane zostały w załączniku do rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43). Na podstawie delegacji zawartej w § 1 ust. 2 powyższego rozporządzenia właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych i centralne związki spółdzielcze ustalili w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Jedynie więc stanowisko pracy, którego charakter odpowiada stanowisku wskazanemu w odpowiednim przepisie rozporządzenia RM oraz przepisie właściwego resortu, może być uznane za pracę w szczególnych warunkach, o ile oczywiście praca wykonywana na nim, wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W świadectwach pracy wykonywanej w szczególnych warunkach przedłożonych przez wnioskodawcę powołano się na wykaz A, dział XIV, poz. 24 rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983r., tj. na kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Tak więc kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny aby być uznana za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach, musiała być wykonywana przez wnioskodawcę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nad stanowiskami wymienionymi w wykazie A stanowiącym załącznik do zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01 sierpnia 1983r. Z powyższego zarządzenia wynika jednoznacznie, że dozór musi być stały przy stanowiskach wymienionych w wykazie tj przy stanowiskach pracy w warunkach, w których nie są zachowane higieniczne normy pracy.

Wnioskodawca szeroko opisał wykonywane przez siebie w spornych okresach czynności. Przesłuchani w sprawie świadkowie zgodnie przy tym potwierdzili, iż wnioskodawca nadzorował prace brygady pracowników fizycznych którzy wykonywali prace naprawcze na drogach, regeneracyjne, czy też wykonywali podbudowę pod nawierzchnię bitumiczną. Sąd nie miał podstaw, by zeznaniom tym odmówić wiarygodności. Mimo, iż nie wszyscy świadkowie mieli z wnioskodawcą codzienny kontakt, potrafili oni opisać specyfikę pracy wnioskodawcy. Ich zeznania były spójne i przejrzyste oraz nie nasuwające wątpliwości.

Przede wszystkim Sąd pragnie podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy już z samych zeznań wnioskodawcy, których Sąd nie neguje, jednoznacznie wynikało, że w większości przypadków nadzorował on osoby, które pracowały na stanowiskach nie ujętych w wykazie A. Po pierwsze ubezpieczony - jak sam wskazywał - kierował brygadą pracowników fizycznych, którzy wykonywali takie prace jak oczyszczanie nawierzchni, rozcieranie tłuczni, wycinali chwasty, wykonywali oznakowanie, stawiali znaki drogowe. Stanowiska tych pracowników nie zostały jednak wymienione w przepisach resortowych. Zdaniem Sądu nie można uznać, iż praca pracowników fizycznych przy wykonywaniu podbudowy dróg jak i przy wykonywaniu opisanych przez ubezpieczonego prac jest pracą w szczególnych warunkach tylko z tego względu, że była to praca w terenie i w przydzielonym barakowozie, który był zapleczem socjalnym, magazynem dla sprzętu i narzędzi, nie było wydzielonego pomieszczenia dla kierownika i jego zastępcy, w czym ubezpieczony (co wynika z odwołania) upatrywał niezachowanie higienicznych norm pracy. By przesłanka nadzoru jako pracy w szczególnych warunkach miała być spełniona, to ubezpieczony musiałby sprawować dozór przy stanowiskach wymienionych w wykazie tj przy stanowiskach pracy w warunkach, w których nie są zachowane higieniczne normy pracy. Wykaz A stanowiący załącznik do zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01 sierpnia 1983r. wyszczególnia stanowiska robotników budowlanych, ale jedynie wykonujących stale prace pomocnicze lub inne w głębokich wykopach, na wysokości, przy pracach przy wykonywaniu konstrukcji nabrzeży falochronów oraz innych budowli hydrotechnicznych w nawodnionych wykopach lub na styku woda-ład, przy pracach kamieniarskich cykliniarskich, dekarskich. W dziale V załącznika do zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych nie są wyszczególnione stanowiska pracowników budowlanych wykonujących opisane przez ubezpieczonego prace przy budowie, regeneracji czy naprawie dróg.

Na podkreślenie zasługuje okoliczność, że w piśmie z dnia 17 lipca 2012r. pracodawca, opisując stanowisko pracy ubezpieczonego wskazywał, że ubezpieczony sprawował bezpośrednią kontrolę nad pracownikami zatrudnionymi na stanowiskach: maszynista równiarek, maszynista spycharek i ciągników gąsienicowych, koparek, maszynista walca i kierowcy samochodu ciężarowego. Biorąc jednakże pod uwagę, iż większość czasu pracy skarżący poświęcał na nadzór pracowników fizycznych, którzy nie pracowali w szczególnych warunkach, to okoliczność, że sprawował nadzór nad ww. stanowiskami pracy, w sytuacji gdy zdarzało się to sporadycznie, nie daje podstaw do przyjęcia, iż w spornych okresach stale i w pełnym zakresie sprawował on dozór inżyniersko – techniczny.

Podkreślić należy, że nie każda praca w niehigienicznych warunkach musi być traktowana jako praca w warunkach szczególnych. Głównym motywem przyświecającym ustawodawcy w stworzeniu instytucji przewidzianej w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS było założenie, że praca wykonywana w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, dlatego też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Praca w warunkach szczególnych to praca, w której pracownik w znaczny sposób jest narażony na niekorzystne dla zdrowia czynniki. Jako przykład takiej pracy można wskazać na: prace w narażeniu na hałas przekraczający dozwolone normy, w zapyleniu, w oparach chemicznych, w wysokich temperaturach lub zmiennych warunkach atmosferycznych. Pamiętać należy, iż prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym stanowi odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 24 i 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i określonego w nim wieku emerytalnego, tak więc przepisy regulujące to prawo należy interpretować w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo. Bez względu na takie prace należą prace wykonywane w głębokich wykopach, gdzie panują ekstremalne warunki jak wilgoć, brak przestrzeni, ryzyko obsunięć czy zawaleń itd. Bez względu na takie stanowiska z uwagi na szkodliwość przede wszystkim dla wzroku ale też z dużym narażeniem na wypadkowość należą prace spawaczy. Inaczej należy ocenić pracę pracowników fizycznych wykonujących podbudowę dróg, naprawy czy też regenerację dróg, których nadzorował ubezpieczony. Jest to bez wątpienia ciężka praca fizyczna, jednakże jej specyfika nie stwarza jakichś szczególnych zagrożeń dla życia i zdrowia pracowników.

W świetle powyższego Sąd uznał, iż wnioskodawca w spornych okresach nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach i nie spełnił tym samym kumulatywnie wszystkich przesłanek do nabycia uprawnień do wcześniejszej emerytury, dlatego też odwołanie wnioskodawcy należało oddalić, stosownie do art. 477¹⁴§ 1 k.p.c.